

NIEUWSBEGRIP

begrijpend lezen met het nieuws van de dag

Nieuwsbegrip
Transfer naar andere teksten



- Onderzoek didactiek begrijpend leesonderwijs
- Hoe zit dit in Nieuwsbegrip Nieuwe Stijl?
- Hoe pas ik dit toe bij andere teksten?



Plan for this Session

- Non-negotiables concept
- *Some* (of many!) non-negotiables in reading comprehension instruction
 1. Teaching comprehension strategies
 2. Establishing reasons to read
 3. Building disciplinary and world knowledge
 4. Teaching about text
 5. Higher-order discussion of text
 6. Building academic vocabulary

Nell Duke

Criteria for Classroom-based Non-Negotiables in Reading Comprehension Instruction

- The practice has to have a strong body of research to suggest that it **improves comprehension** or a contributor to comprehension.
- The practice has to have been shown to work for a **wide range of learners and settings**.
- The practice has to be **practical to implement** with the resources provided to teachers (at some point ages 4 – 12).

Nell Duke

Onderzoek naar begrijpend lezen

Nell K. Duke
University of Michigan

SCHOOL OF EDUCATION  UNIVERSITY OF MICHIGAN

Strategieën toepassen

Modellen:

- Van expertleerkracht naar expertleerling
- Moeilijkheidsgraad opbouwen
(complexiteit van teksten en steeds minder visuele ondersteuning)
- Monitoren van het lezen (snap ik het nog....., hé wat raar ik dacht... maar....., waar stond ook alweer.....)

Onderzoek naar begrijpend lezen

Nell K. Duke
University of Michigan

SCHOOL OF EDUCATION  UNIVERSITY OF MICHIGAN

Strategieën toepassen

Leesdoel toevoegen

2. Establishing Reasons to Read

- Reading purpose affects reading comprehension.*
- Comprehension instruction appears to be more effective set when there is a ‘real’ (not just doing school) context for reading and writing (e.g., Guthrie, McRae, & Klauda, 2007; Purcell-Gates, Duke, & Martineau, 2007)

*See Cartwright & Duke, 2019 for references.

Onderzoek naar begrijpend lezen

Nell K. Duke
University of Michigan

SCHOOL OF EDUCATION  UNIVERSITY OF MICHIGAN

Strategieën toepassen

Leesdoel toevoegen

**Kennis van de
wereld vergroten**

3. Building Disciplinary and World Knowledge.

Example Supporting Study:

Cervetti, G. N., Wright, T. S., & Hwang, H. (2016). Conceptual coherence, comprehension, and vocabulary: A knowledge effect? *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 29, 1–19. DOI 10.1007/s11145-016-9628-x

Nell Duke

Cervetti, Wright, & Hwang (2016)

Two groups:

- Six conceptually coherent text sets (all on birds)
- Six not conceptually coherent texts (glaciers, wolves, birds, coral reefs, thunderstorms, sun)

Nell Duke

Cervetti, Wright, & Hwang (2016)

Conceptually coherent text group:

- built more conceptual knowledge
- had greater knowledge of conceptual target words
- had “marginally” better knowledge of the general academic words
- better recalled a new text

Nell Duke

Cervetti, Wright, & Hwang (2016)

Go deep, not wide . . .

Nell Duke

Onderzoek naar begrijpend lezen

Nell K. Duke
University of Michigan

SCHOOL OF EDUCATION  UNIVERSITY OF MICHIGAN

Strategieën toepassen

**Kennis van de
wereld vergroten**

Leesdoel toevoegen

**Instructie over
tekststructuur**

- Verwijswoorden
- Verbanden; signaalwoorden
- Vergelijkingen

Anaphora

Foot biters

Black-tip reef sharks are 2m (6ft) long, but [they] can move into very shallow water where people may walk or swim. Some people have had their feet bitten by these unexpected attackers.

Sheikh-Miller, J. (2000). *Sharks*. Tulsa, OK: Usborne. p. 35

Nell Duke

Onderzoek naar begrijpend lezen

Nell K. Duke
University of Michigan

SCHOOL OF EDUCATION  UNIVERSITY OF MICHIGAN

Strategieën toepassen

Vragen stellen over de
bedoeling van de schrijver

Kennis van de
wereld vergroten

Leesdoel toevoegen

Instructie over
tekststructuur

Inferenties

Close reading
= actief en diep lezen

5. Higher-order Discussion of Text

- Murphy, Wilkinson, Soter, Hennessey, and Alexander (2009) analyzed 42 studies of discussion with comprehension outcomes.
 - Many approaches resulted in improved comprehension.
 - Some approaches that showed improved comprehension were:
 - Instructional Conversations
 - Philosophy for Children
 - Questioning the Author.

Nell Duke

Queries to Guide Questioning-the-Author Discussions

Goal	Queries
Initiate the discussion	What is the author trying to say? What is the author's message? What is the author talking about?
Help students focus on the author's message	That is what the author says, but what does it mean?
Help students link information	How does that connect with what the author already told us? How does that fit in with what the author already told us? What information has the author added here that connects to or fits in with ___?

Examples of queries from Beck, McKeown, Sandora, Kucan, & Worthy, 1996, p. 389; See also Beck, I. L., & McKeown, M. G. (2006). *Improving comprehension with Questioning the Author: A fresh and expanded view of a powerful approach*. New York: Scholastic.

Queries to Guide Questioning-the-Author Discussions

Goal	Queries
Identify difficulties with the way the author has presented information or ideas	Does that make sense? Is that said in a clear way? Did the author explain that clearly? Why or why not? What's missing? What do we need to figure out or find out?
Encourage students to refer to the text either because they've misinterpreted a text statement or to help them recognize that they've made an inference	Did the author tell us that? Did the author give us the answer to that?

Examples of queries from Beck, McKeown, Sandora, Kucan, & Worthy, 1996, p. 389; See also Beck, I. L., & McKeown, M. G. (2006). *Improving comprehension with Questioning the Author: A fresh and expanded view of a powerful approach*. New York: Scholastic.

Onderzoek naar begrijpend lezen

Nell K. Duke
University of Michigan

SCHOOL OF EDUCATION  UNIVERSITY OF MICHIGAN

Vergroten van de
woordenschat en toepassen
woordleerstrategieën

Strategieën toepassen

Vragen stellen over de
bedoeling van de schrijver

Kennis van de
wereld vergroten

Leesdoel toevoegen

Instructie over
tekststructuur

Inferenties

Close reading
= actief en diep lezen

Onderzoek naar begrijpend lezen

Nell K. Duke
University of Michigan

SCHOOL OF EDUCATION  UNIVERSITY OF MICHIGAN

Vergroten van de
woordenschat en toepassen
woordleerstrategieën

Strategieën toepassen

Vragen stellen over de
bedoeling van de schrijver

Kennis van de
wereld vergroten

Leesdoel toevoegen

Instructie over
tekststructuur

Inferenties

Close reading
= actief en diep lezen

- Onderzoek didactiek begrijpend leesonderwijs
- Hoe zit dit in Nieuwsbegrip Nieuwe Stijl?
- Hoe pas ik dit toe bij andere teksten?



Wat is er anders?



- Meer aandacht voor actief lezen, door **sleutelvragen** en **rollen**. Veel minder opdrachten.
- Strategie niet als **doel**, maar als **middel**.
- **Leesdoel** is gericht op de inhoud van de tekst, manier waarop is het **lesdoel**
- **Hulpvragen** en strategieaandacht voor startende en minder goede lezers

- Meer aandacht voor actief lezen, door sleutelvragen en **rollen**



Waarom heeft Nederland een stikstofprobleem?

Op veel plaatsen mag niet meer gebouwd worden. En er mogen geen nieuwe wegen bij. Dat mag niet van de rechter. Want we stoten in Nederland te veel stikstof uit. En dat is slecht voor de natuur. De regering moet eerst met een goed plan komen. Daar moet in staan hoe we minder stikstof uit gaan stoten.

5 **Wat is stikstof?**

Stikstof is een gas. Het zit in onze lucht. We ademen het in en we ademen het weer uit. En dan gebeurt er niks. Maar stikstof kan ook samengaan met andere stoffen. Stikstof kan bijvoorbeeld samengaan met zuurstof. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het verkeer, als auto's benzine verbruiken. Dan krijg je stikstofoxide. Stikstof kan ook samengaan met waterstof. Dan ontstaat ammoniak. Die stoffen zijn heel schadelijk voor de natuur. ①



Door het verkeer komt stikstofoxide in de lucht

15 **Wat is het probleem?**

Nederland is een klein land. En er wonen heel veel mensen. Nederland is daardoor een dichtbevolkt land. Vergeleken met andere landen is Nederland net één grote stad. Daardoor stoten we vanaf een klein gebied veel stikstof uit. En dat is dus slecht voor de natuur. De uitstoot van stikstof moet daarom veel minder worden. ②

20 **Gevolgen van stikstof**

Als er te veel stikstof in de natuur terecht komt, gebeuren er twee dingen. Ten eerste verzuurt de bodem. Sommige planten kunnen daar niet tegen. Die planten gaan dan dood. Ten tweede gaan andere planten juist heel hard groeien door de stikstof. Bijvoorbeeld grassen en brandnetels. Die overwoekeren dan alles. En daardoor verdwijnen allerlei andere planten en bloemen. Er blijven dan steeds minder soorten planten en bloemen over. Als planten- en bloemensoorten verdwijnen, verdwijnen ook de vlinders, de bijen en andere insecten. En daarna verdwijnen ook vogels die insecten eten. ③ + ④



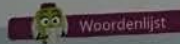
Brandnetels en grassen overwoekeren planten

Nog meer gevolgen

Te veel stikstof zorgt ook voor meer fijnstof in de lucht. Dat is slecht voor de gezondheid. En stikstof zorgt ervoor dat het klimaat verandert. Verder vervuult stikstof ons water.

- 35 Milieuorganisaties willen de uitstoot van stikstof beperken. Ze zijn daarom naar de rechter gegaan. De rechter heeft gezegd dat we minder stikstof moeten uitstoten. En de Nederlandse regering moet daar een goed plan voor maken. Tot die tijd liggen veel bouwprojecten stil. ⑤

Bron: ad.nl, nos.nl, bij12.nl



uitstoten = de lucht inblazen (van schadelijke stoffen)
beperken = minder laten worden, verkleinen

OPDRACHT 1 Actief lezen Werkblad Actief Lezen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen kun je vertellen waarom er een stikstofprobleem is in Nederland en wat er nu moet gebeuren.

Aantekeningen

Schrijf hieronder belangrijke informatie, onbekende woorden en eigen vragen.

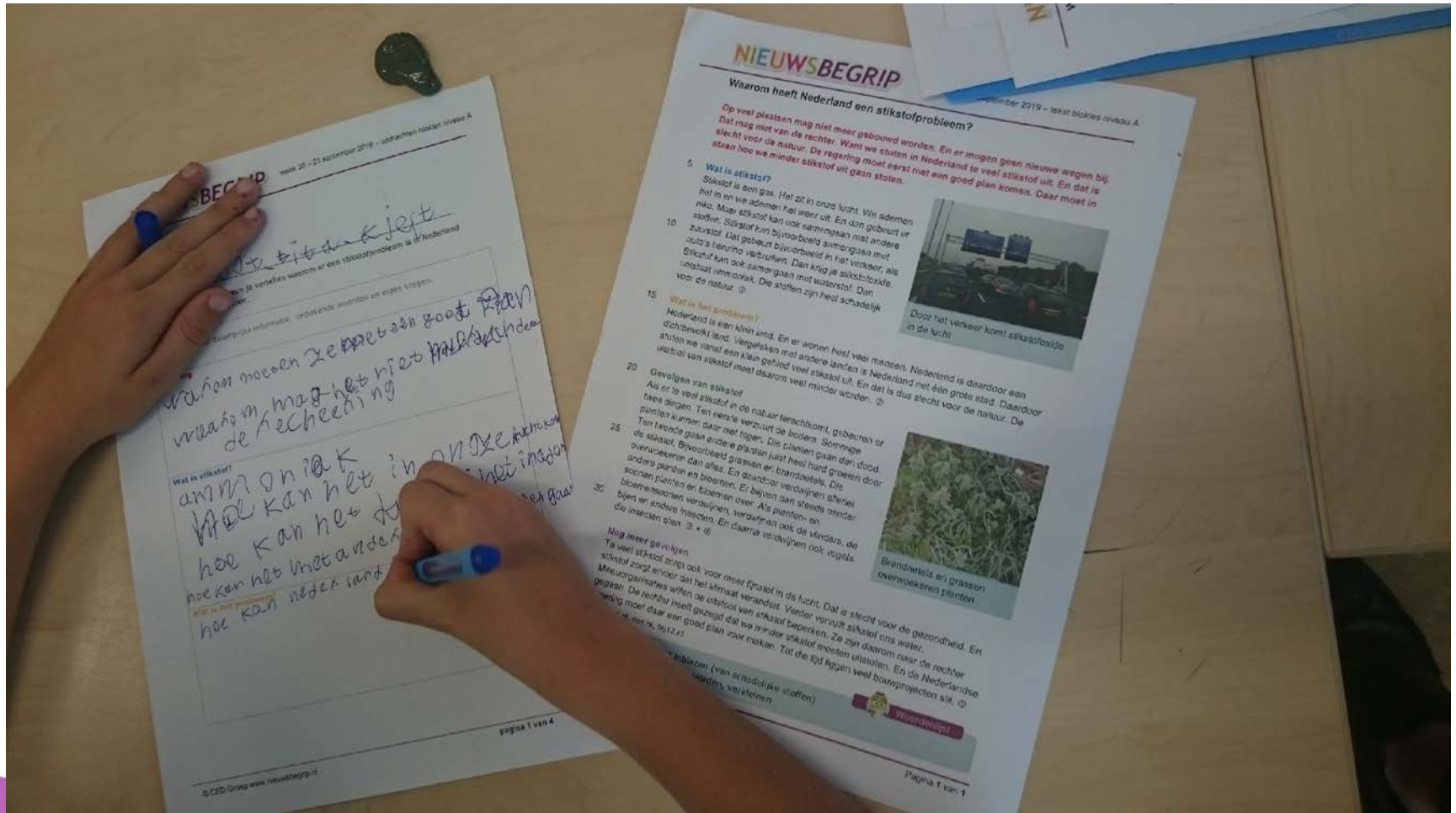
Inleiding

Wat is stikstof?

Wat is het probleem?

Sleutelvragen

Tijdens het lezen	
Intelding	Geen sleutelvraag
Wat is stikstof?	1. Welke schadelijke stoffen ontstaan er als stikstof samengaat met zuurstof of met waterstof?
Wat is het probleem?	2. Waarom is stikstof juist in Nederland zo'n groot probleem?
Gevolgen van stikstof	3. Welke twee dingen gebeuren er als er te veel stikstof in de lucht zit? 4. Waarom hebben vogels ook een probleem als grassen en brandnetels heel hard groeien?
Nog meer gevolgen	5. Waar moet de Nederlandse regering een plan voor maken?
Na het lezen	
6. Wat moet er in het nieuwe plan van de regering staan?	



Wat is stikstof?
 Stikstof is een gas. Het zit in onze lucht. We ademen het in en we ademen het weer uit. En dan gebeurt er iets. Stikstof kan ook samengaan met andere stoffen. Stikstof kan bijvoorbeeld samengaan met zuurstof. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het verkeer, als auto's benzine verbruiken. Dan krijg je stikstofdioxide. Stikstof kan ook samengaan met waterstof. Dan ontstaat ammoniak. Die stoffen zijn heel schadelijk voor de natuur. ☹

Waarom heeft Nederland een stikstofprobleem?
 Op veel plaatsen mag niet meer gebouwd worden. En er mogen geen nieuwe wegen bij. Dat mag niet van de rechter. Want we stoten in Nederland te veel stikstof uit. En dat is slecht voor de natuur. De regering moet eerst met een goed plan komen. Daar moet in staan hoe we minder stikstof uit gasen stoten.

Wat is het probleem?
 Nederland is een klein land. En er wonen heel veel mensen. Nederland is daardoor een dichtbevolkt land. Vergelijken met andere landen is Nederland niet één grote stad. Daardoor stoten we vanaf een klein gebied veel stikstof uit. En dat is dus slecht voor de natuur. De uitstoot van stikstof moet daarom veel minder worden. ☹

Gevolgen van stikstof
 Als er te veel stikstof in de natuur terecht komt, gebeurt er twee dingen. Ten eerste verzuurt de bodem. Sommige planten kunnen daar niet tegen. Die planten gaan dan dood. Ten tweede gaan er andere planten en dieren dood. Bijvoorbeeld grassen en brandnetels. Die overwoekeren dan alles. En daardoor verdwijnen allerlei andere planten en bloemen. Er blijven dan steeds minder soorten planten en bloemen. Er blijven dan steeds minder soorten insecten en vogels. En daarna verdwijnen ook vogels, die bijen en andere insecten. En daarna verdwijnen ook vogels, die die insecten eten. ☹ + ☹

Nog meer gevolgen
 Te veel stikstof zorgt ook voor meer fijnstof in de lucht. Dat is slecht voor de gezondheid. En stikstof zorgt ervoor dat het klimaat verandert. Verder versuurt stikstof ons water. Milieupartijen willen de uitstoot van stikstof beperken. Ze zijn daarom ruzie met de rechter. De rechter heeft gezegd dat we minder stikstof moeten uitstoten. En de Nederlandse regering moet daar een goed plan voor maken. Tot die tijd liggen veel bouwprojecten stil. ☹

© CED Groep www.nieuwsbegrip.nl

Waarom heeft Nederland een stikstofprobleem?

Op veel plaatsen mag niet meer gebouwd worden. En er mogen geen nieuwe wegen bij. Dat mag niet van de rechter. Want we stoten in Nederland te veel stikstof uit. En dat is slecht voor de natuur. De regering moet eerst met een goed plan komen. Daar moet in staan hoe we minder stikstof uit gasen stoten.

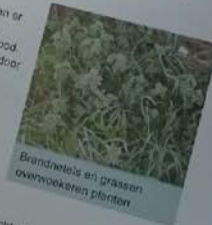
5. Wat is stikstof?
 Stikstof is een gas. Het zit in onze lucht. We ademen het in en we ademen het weer uit. En dan gebeurt er iets. Stikstof kan ook samengaan met andere stoffen. Stikstof kan bijvoorbeeld samengaan met zuurstof. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het verkeer, als auto's benzine verbruiken. Dan krijg je stikstofdioxide. Stikstof kan ook samengaan met waterstof. Dan ontstaat ammoniak. Die stoffen zijn heel schadelijk voor de natuur. ☹



Door het verkeer komt stikstofdioxide in de lucht

15. Wat is het probleem?
 Nederland is een klein land. En er wonen heel veel mensen. Nederland is daardoor een dichtbevolkt land. Vergelijken met andere landen is Nederland niet één grote stad. Daardoor stoten we vanaf een klein gebied veel stikstof uit. En dat is dus slecht voor de natuur. De uitstoot van stikstof moet daarom veel minder worden. ☹

20. Gevolgen van stikstof
 Als er te veel stikstof in de natuur terecht komt, gebeurt er twee dingen. Ten eerste verzuurt de bodem. Sommige planten kunnen daar niet tegen. Die planten gaan dan dood. Ten tweede gaan er andere planten en dieren dood. Bijvoorbeeld grassen en brandnetels. Die overwoekeren dan alles. En daardoor verdwijnen allerlei andere planten en bloemen. Er blijven dan steeds minder soorten planten en bloemen. Er blijven dan steeds minder soorten insecten en vogels. En daarna verdwijnen ook vogels, die bijen en andere insecten. En daarna verdwijnen ook vogels, die die insecten eten. ☹ + ☹



Brandnetels en grassen overwoekeren planten

25. Nog meer gevolgen
 Te veel stikstof zorgt ook voor meer fijnstof in de lucht. Dat is slecht voor de gezondheid. En stikstof zorgt ervoor dat het klimaat verandert. Verder versuurt stikstof ons water. Milieupartijen willen de uitstoot van stikstof beperken. Ze zijn daarom ruzie met de rechter. De rechter heeft gezegd dat we minder stikstof moeten uitstoten. En de Nederlandse regering moet daar een goed plan voor maken. Tot die tijd liggen veel bouwprojecten stil. ☹



Woordenschat

- Onderzoek didactiek begrijpend leesonderwijs
- Hoe zit dit in Nieuwsbegrip Nieuwe Stijl?
- Hoe pas ik dit toe bij andere teksten?



Luister ▶

Werelderfgoed

In Nederland zijn tien bijzondere plekken. Deze plekken staan op de Werelderfgoedlijst. Hieronder staat informatie over vier van deze plekken.

Rietveld Schröderhuis



Het Rietveld Schröderhuis in Utrecht staat sinds 2000 op de Werelderfgoedlijst. In 1924 vroeg Truus Schröder aan de bekende Utrechtse meubelontwerper Gerrit

- Woordenhulp ▼
- Stappenplan ▼
- Uitleg ▲

Deze tekst is een **informatieve tekst**. Hierin staat informatie over een onderwerp. Er zijn verschillende soorten informatieve teksten. Zoals een schoolboektekst of een nieuwsbericht.

Bij een informatieve tekst kunnen ook **plaatjes of foto's** te begrijpen

Wat is dit voor tekst?
Waarom herken ik dat?
Hoe moet ik dat lezen?

Aparte tekstsoortenlessen zijn te vinden onder 'Basismateriaal', tabblad 'tekstsoortenlessen'.

Tekst 1: Wortelsalade met sinaasappel en honing

Bijgerecht voor 4 personen

Ingrediënten

450 g dun gesneden wortelreepjes
1 sinaasappel
4 theelepels honing
4 eetlepels olie
peper en zout
2 eetlepels sesamzaadjes



Hoe maak je het?

1. Doe 450 gram dun gesneden wortelreepjes in een grote kom.
2. Rasp het oranje laagje van de schil van 1 sinaasappel. Snij de sinaasappel doormidden en pers hem daarna uit.
3. Doe het oranje sinaasappelrasp en het sinaasappelsap in een schaalje. Doe er 4 theelepels honing, 4 eetlepels olie, een beetje zout en peper bij. Je hebt nu een dressing.
4. Roer alles goed door elkaar. Zet een koekenpan op het vuur en doe er geen olie of boter in, maar wel 2 eetlepels sesamzaadjes.
5. Bak de sesamzaadjes lichtbruin. Schud de pan af en toe heen en weer. Zo krijgen de sesamzaadjes aan alle kanten een kleurtje.
6. Laat ze eventjes wat kouder worden. Doe de dressing door de wortelreepjes in de grote kom en strooi de sesamzaadjes erover.

Bron: ah.nl/allerhandekids

De Nieuwsbegripbieb – Titels bij week 28



Grootse gebouwen
Mack
Vanaf 8 jaar, AJ-boek

Weetjes over de grootste, hoogste, mooiste en oudste gebouwen van de wereld.



Meer weten over beroemde gebouwen
Jones, Rob Lloyd
Vanaf 8 jaar, J-boek

Bezoek beroemde gebouwen als de toren van Pisa, wolkenkrabbers en moskeeën. Met tekeningen in kleur en flapjes.



Monumenten: de wereld rond: kijk- en zoekboek
Guerlais, Gérald
Vanaf 8 jaar, A-boek

Zoek mensen, dieren en voorwerpen in het Colosseum van Rome, de Notre Dame in Parijs, het kasteel van Versailles, een oude Incastad in Peru, de Sfinx van Gizeh in Egypte, de Cambodjaanse tempel van Angkor Wat, de Chinese Muur, de Indische Taj Mahal en het onderzeese Atlantis.



Wereldwonderen
Raum, Elizabeth
Vanaf 8 jaar, J-boek

Over verschillende landschappen zoals bergen, woestijnen, rivieren, meren, watervallen en vulkanen. Met een geografische kaart.



Culturele schatten
Gallucci, Barbara
Vanaf 9 jaar, J-boek

Beknpte informatie over veertien plaatsen die opgenomen zijn op de Werelderfgoedlijst van Unesco, o.a. Olympia (Griekenland), De medina van Marrakesh (Marokko) en Robbeneiland (Zuid-Afrika).



De Chinese muur
Vingerhoets, Kees
Vanaf 9 jaar, J-boek

Hoe lang is de Chinese Muur? Wanneer werd de Chinese Muur gebouwd en waarom? De Chinese Muur staat op de Werelderfgoedlijst.

Opdracht actief lezen met verhalende tekst

- ✓ Helpt bij het **ordenen** van informatie uit de tekst en het selecteren van **kerninformatie** (samenvatten)
- ✓ Maakt leerlingen bewust van **belangrijke verbanden** in een tekst en ondersteunt het doorzien van deze verbanden

Voorbeelden:

tabel, grafiek, tijdbalk,

**boomstructuur , Venn-diagram, stroomdiagram,
mindmap**

Opbouw van een lesblok

NIEUWSBEGRIP
begrijpend lezen met het nieuws van de dag

	Week 1	Week 2	Week 3	Week 4	Week 5	Week 6
Blok 1	Actief lezen	Actief lezen	Actief lezen	Actief lezen	Actief lezen	Blokles
Blok 2	Actief lezen	Actief lezen	Alternatief	Actief lezen	Actief lezen	Blokles
Blok 3	Actief lezen	Actief lezen	Alternatief	Actief lezen	Actief lezen	Blokles
Blok 4	Actief lezen	Actief lezen	Alternatief	Actief lezen	Actief lezen	Blokles
Blok 5	Actief lezen	Actief lezen	Alternatief	Actief lezen	Actief lezen	Blokles
Blok 6	Actief lezen	Actief lezen	Alternatief	Actief lezen	Actief lezen	Blokles
Blok 7	Actief lezen	Actief lezen	Alternatief	Actief lezen	Actief lezen	Blokles

1 x per blok een alternatieve invulling

Bijvoorbeeld

Een script schrijven

Nieuws op een placemat

Ander perspectief nemen

Dank u voor uw aandacht

Graag tot ziens